

АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА: ЧИ Є АЛЬТЕРНАТИВА?

Шпонтак Юрій Михайлович

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня
кафедри міжнародних економічних відносин
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Незважаючи на те, що виробництва та послуги глобальної економіки стають дедалі енергоефективними, зростання населення планети та поява нових індустрій і сервісів призводить до збільшення загального енергоспоживання в світі. Якщо у 2015 році світове енергоспоживання за даними Міжнародного енергетичного агентства становило 20,76 трлн кВт*год, то по прогнозах на 2030 рік світове енергоспоживання становитиме 33,4 трлн кВт*год, а до 2050 року зросте до 41,3 трлн кВт*год [1]. Слід також враховувати всезростаючий вплив на світовий енергобаланс таких факторів як кліматичні зміни, вичерпність традиційних енергетичних сировинних ресурсів та гігантський антропогенний тиск на стан природного середовища. Водночас, для нормального функціонування світового господарства та соціуму потрібно все більше й більше енергії, по можливості, за менших витрат, і за умови забезпечення постійно зростаючих глобальних запитів, що вимагає постійної розробки та впровадження якісних змін в енергетиці.

Перехід на відновлювані джерела енергії та декарбонізація проголошуються парадигмою розвитку сучасних держав. У відповідності до Паризької кліматичної угоди вже в 2030 році низка країн планує досягти нульового відсотка викиду вуглецю в атмосферу, підтримуючи та широко впроваджуючи альтернативну енергетику. Дедалі більше транснаціональних корпорацій та національних виробників стають екологічно усвідомленими – вони не тільки оголошують себе відповідальними за стан довкілля, а й подають приклад клієнтам і послідовникам. Корпорації встигли усвідомити, що перехід на зелену енергетику не лише допомагає у формуванні позитивного іміджу, а й дозволяє значно скоротити витрати на електрику.

На даний момент у розрізі країн ситуація розвивається таким чином:

- Австрія. У державі повністю відмовляться від традиційних джерел енергії до 2030 року;
- Велика Британія. 2020 рік став найбільш екологічним для королівства з часів початку промислової революції! Так, Англія 67 днів змогла обходитися без вугілля, а повністю відмовитися від невідновлюваних джерел електроенергії планує вже до 2025 року.

Шотландія зокрема у 2020 році 97% електрики видобула із «зелених» джерел енергії та забезпечила нею 7 млн домогосподарств. Об'єднане королівство оголошує, що стане 100% вуглецево-нейтральним до 2030 року;

– Євросоюз in соgrope розвиває грандіозний проект Green Deal, головна мета якого – сформувати на території Старого Світу вуглецево-нейтральний простір уже до 2030 року. Для цього планується скоротити обсяги викидів парникових газів на 40% та збільшити частку відновлюваних джерел енергії до 30%. Передбачувані вкладення становлять не менше 260 млрд євро на рік;

– Індія. З 2021 року держава розвиває відновлювану енергетику за рахунок популяризації сонячних батарей та вітрогенераторів;

– Іспанія активно розвиває солярну енергетику, темпами удвічі швидшими, ніж у Німеччині;

– Китай. Усього за 10 років країна стала світовим лідером у постачанні обладнання для альтернативної енергетики, найбільшим виробником сонячних батарей: 7 із 10 компаній-виробників зареєстровані тут. Оголошено, що КНР стане повністю вуглецево-нейтральною до 2060 року;

– Саудівська Аравія. До 2030 року тут отримуватимуть 50% електричної енергії з відновлюваних джерел;

– США повернулися до Паризької угоди. Країна має намір до 2050 року використовуватиме 100%-но екологічну енергію. Цей термін оголошують собі Нова Зеландія, Південна Корея і Японія [4].

Можна виділити відразу декілька передумов переходу людства до альтернативної енергії:

– глобально-екологічні – традиційні джерела енергії справляють згубний вплив на планету, що може призвести до глобальної катастрофи протягом лічених десятиліть;

– економічні – в умовах Енергетичної кризи 2021–2022 рр. ціна на альтернативну енергію стає привабливішою за вартість традиційної. Та ж тенденція спостерігається і в частині окупності обладнання;

– політичні – держави, які повністю перейдуть на альтернативну енергетику, отримають світову першість і можливість диктувати ціни в даному сегменті;

– соціальні і демографічні – оскільки чисельність та щільність населення з кожним роком збільшується, стає все важче знайти ділянки для будівництва ГРЕС та АЕС, де це було б рентабельним та безпечним.

Серед основних переваг використання альтернативної енергетики:

– поновлюваність ресурсів – якщо людство повністю перейде на альтернативну енергію, воно уникне проблем вичерпності палива;

– екологічна безпека – немає викидів в атмосферу та іншої шкоди навколишньому середовищу;

– доступність – джерел альтернативної енергії чимало, вони поширені;

– зниження собівартості видобутку відновлюваної енергії – сьогодні альтернативна енергія вважається одним з найпривабливіших секторів інвестування попри такі наявні проблеми як порівняно висока ціна необхідного обладнання, висока вартість будівництва вітрових та солярних електростанцій, залежність від кліматичних та погодних умов, географічних особливостей, часу доби в конкретних регіонах та територіях, невисокі потужності станцій – винятком поки що можна назвати лише ГЕС, чий показники можна порівняти з АЕС [2; 3].

Незважаючи на всі наявні недоліки альтернативної енергетики нинішній етап екологічної та кліматичної кризи прискорює та інтенсифікує пошук ефективних шляхів її впровадження. Глобальний «зелений» перехід до альтернативної енергетики, здатної замінити собою звичну вуглеводневу сировину є головним засобом зупинити руйнування планети та загибель майбутніх поколінь.

Список використаних джерел:

1. Сайт Міжнародного енергетичного агентства. URL: <https://www.iea.org>.
2. Девяткіна С.С., Шкварницька Т.Ю. Альтернативні джерела енергії. Київ : НАУ, 2006. 92 с.
3. Півняк Г.Г., Шкрабець Ф.П. Альтернативна енергетика в Україні : монографія. Нац. гірн. ун-т. Дніпро : НГУ, 2013. 109 с.
4. Abdulbarova Y. Alternative energy sources: everything you need to know about the trend vector of development in the energy sector // LinDeal. URL: <https://lindeal.com/trends/alternativnye-istochniki-ehnergii-vse-chto-nuzhno-znat-o-trendovom-vektore-razvitiya-v-ehnergetike> (дата звернення: 12.03.2022).